

Notat

Omfanget af børn, der oplever vold i hjemmet i Danmark

Et overblik over den eksisterende litteratur, der afdækker omfanget af børn i Danmark, der oplever vold i hjemmet

Dette notat har til formål at give et kortfattet overblik over den eksisterende litteratur, der afdækker omfanget af børn i Danmark, der oplever vold i hjemmet. Notatet baserer sig på eksisterende dansk forskning og litteratur og adresserer både vold udøvet direkte mod barnet samt vold i hjemmet, hvor barnet vokser op.

1 Hvad er omfanget af vold i barndommen?

Vold kan forekomme på mange forskellige måder og i forskellige former. I dette notat følger vi afgrænsningen og forståelsen af vold mod børn, som udarbejdet af arbejdsgruppen om vold mod børn:

Boks 1: Afgrænsning og forståelse af vold mod børn¹

Ved fysisk vold forstås en handling, der udføres med fysisk magt, som resulterer i fysisk skade på barnet, eller hvor der er risiko for fysisk skade.

Der findes ikke på samme måde en lige så entydig definition på psykisk vold, selvom det kan have lige så store konsekvenser for barnet eller den unge at blive udsat for psykisk vold. Eksempler på psykisk vold kan være trusler om fysisk vold, udskældning, ydmygelse, at barnet ignoreres mv.

Afgrænsningen for fysisk vold er entydig, men bred, idet der både indgår handlinger som resulterer i fysisk skade på barnet, men også dem, hvor der er risiko herfor. F.eks. kan det at nive have risiko for at resultere i fysisk skade i nogle tilfælde. Definitionen af psykisk vold er mindre entydig. Samlet set betyder det, at der ikke er én entydig og specifik definition af vold mod børn.

Fordi der ikke findes én definition over, hvilke specifikke handlinger, der udgør fysisk eller psykisk vold, er der heller ikke ét tal som kan konkluderes at være endegyldigt mest retvisende. Der vil desuden altid være mørketal i afdækningen af et så kompliceret og tabubelagt emne, som vold mod børn.

Spørgeskemaundersøgelser, der undersøger omfanget af vold, vil altid være omfattet af usikkerhed, og risikerer ikke at fange mørketallet til fulde. Det kan derfor ikke definitivt fastslås, blandt de undersøgelser der er gennemført, hvilket er det mest retvisende estimat.

Der er desuden også både fordele og ulemper ved hvornår en undersøgelse foretages, hvordan den udføres, hvad der spørges om, og hvem der deltager.

Forskning peger på, at undersøgelser, der afdækker vold i barndommen, bør være mere retvisende, når de bliver gennemført blandt unge voksne (retrospektivt). Det kræver ofte lang tid for dem, der har været udsat for vold, at erkende og forstå deres oplevelser. Børn, der stadig lever under voldelige forhold, mangler ofte den nødvendige viden og sprog til at identificere volden, og denne kan være blevet normaliseret i deres liv.² Derudover kan undersøgelser blandt børn (prospektive undersøgelser) ikke garantere anonymitet, som er essentiel for at opnå pålidelige oplysninger, da der er en skærpet underretningspligt.³ Desuden er der risiko for selektionsproblemer, idet forældre skal give tilladelse til undersøgelser af børn.⁴ Derfor kan det være mere effektivt at interviewe unge voksne, som har haft tid til at bearbejde deres oplevelser og kan give et mere komplet billede af deres barndomsforhold uden frygt for konsekvenser.

¹ Social- og Boligministeriet for arbejdsgruppen om vold mod børn (2025). Arbejdsgruppens faste deltagerkreds har bestået af repræsentanter fra Børnehusene, Børnerådet, Børns Vilkår, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Kommunernes Landsforening, Lev uden Vold, Barndom uden Vold, Red Barnet, Social- og Boligministeriet, Social- og Boligstyrelsen og VIVE.

² VIVE (2024).

³ SFI (2010).

⁴ SFI (2010).

Boks 2: Definition af prospektiv og retrospektiv undersøgelse

En **prospektiv undersøgelse** er en forskningsmetode, hvor man svarer på spørgsmål, omkring aktuelle eller fremadskuende forhold. Det er f.eks., når et barn spørges ind til, om de i øjeblikket oplever vold i hjemmet.

I en **retrospektiv undersøgelse** ser man derimod tilbage i tiden for at indsamle data om begivenheder eller oplevelser, der allerede har fundet sted. Deltagerne bliver typisk bedt om at genkalde sig informationer fra en tidligere periode i deres liv – som når voksne bliver spurgt om deres oplevelser i barndommen.

Det samlede omfang af børn, der vokser op i hjem med vold, inkluderer dem, der oplever fysisk vold, psykisk vold eller begge dele. Der er betydeligt overlap mellem børn, der udsættes for fysisk vold, og dem, der udsættes for psykisk vold.⁵ Estimerne for omfanget af børn, der har oplevet mindst én type af vold i hjemmet er i spændet 6%-29% (se Tabel 1, 2 og 3).⁶

Hvis vi afgrænser undersøgelserne til at kun omfatte dem, der er foretaget retrospektivt og med en bred afgrænsning for fysisk vold (fx inkl. at skubbe) samt alle former for psykisk vold er omfanget af vold mod børn i spændet 17%-27%.

Manglen på en entydig definition af vold og den medfølgende variation i spørgerammen, måleusikkerhed og vanskelighederne ved at spørge ind til et tabubelagt emne, taler til, at der anlægges en konservativ tilgang til at vurdere omfanget. Det vil sikre, at problemet ikke overvurderes, og at estimatet omfatter en målgruppe, hvor man med en høj grad af sikkerhed kan sige, at de har oplevet vold i barndommen.

Udsagnet "**hvert sjette barn vokser op med vold i hjemmet**" anser vi for et konservativt bud, som dermed med en høj grad af sikkerhed er dækkende, og som samtidig ligger inden for spændet af de undersøgelser, der anvender en retrospektiv tilgang og samtidig afgrænser fysisk vold bredt.

Udsagnet bør forstås som et udtryk for, at en substantiel andel af børn oplever en form for vold i hjemmet i løbet af deres opvækst. Det afspejler, at problemet er udbredt, og at mange børn lever under utrygge forhold.

⁵ Lev Uden Vold (2023).

⁶ Mindst 4% har oplevet fysisk vold (VIVE (2022)), mindst 4% har oplevet vold mellem forældre (SFI (2016)), mens mindst 6% har oplevet psykisk vold (VIVE (2022)). Dermed må mindst 6% have oplevet mindst én form for vold i barndommen. På samme måde er det estimeret, at op til 29% har oplevet fysisk vold (Børnerådet (2016)), og dermed har oplevet mindst én form for vold.

2 Estimer i litteraturen over omfanget af børn, der udsættes for vold i hjemmet

Forskningen viser, at en betydelig andel af danske børn og unge oplever vold i hjemmet, men estimerne varierer og afhænger af typen af vold, perioden der spørges ind til og den præcise definition af vold i undersøgelse.

Fysik vold | Resultater af undersøgelser af omfanget af børn, der oplever fysisk vold i barndommen, varierer i høj grad med estimer, der spænder fra 4% til 29% (se Tabel 1). Den store variation skyldes bl.a. brug af forskellige undersøgelsesmetoder, formulering af spørgsmål og definitioner af vold.

Tabel 1: Oversigt over estimer af omfanget af fysisk vold begået mod børn af forældre i eksisterende litteratur

Studie	Mål	Definition af vold	Stikprøve-størrelse	Målgruppe	Metode	Reference-periode
VIVE/Implement (2025)	27%	Bred: Fysisk/psykisk/sekuel vold af et <i>familiemedlem</i>	1.002	Voksne befolkning	Retrospektivt spørgeskema	Hele barndom
SFI (2011)	20%	Bred: Rusket eller skubbet, revet i håret, slået med en flad eller knyttet hånd eller med en ting eller sparket	1.042	8. klasse	Spørgeskema	Seneste år
Børns Vilkår (2022)	22%	Bred: Skubbet, rusket, nevet, revet i håret, slag med flad hånd, slag med knyttet hånd, slag med genstande eller spark en eller flere gange. Forældre defineres som de voksne i barnets nærmeste familie, fx mor, far, stedforældre, bonusforældre eller plejeforældre	1.156	8. klasse	Spørgeskema	Seneste år
Børns Vilkår (2025)	16%		1.410			
SFI (2016)	17%	Bred: Skubbet eller rusket, revet i håret, slået med flad eller knyttet hånd, slået med en ting eller sparket	Knap 2.000	8. klasse	Spørgeskema	Seneste år
VIVE (2022)	4%	Smal: Fysisk (tæv eller slag) afstraffelse	4.804	15-19-årige	Forløbsundersøgelse med spørgeskema	Hele barndom
Lev Uden Vold (2023)	17%	Bred: Skubbet, rusket, hevet eller slået	16.529	Voksne befolkning	Retrospektivt spørgeskema	Hele barndom
Børnerådet (2016)	29%	Bred: Skubbet, rusket, nevet, revet, slået med flad hånd eller knyttet hånd eller med en ting eller sparket	4.039	7. klasse	Spørgeskema	Seneste år

Psykisk vold | Litteraturen rapporterer også stor variation i omfanget af børn, der udsættes for psykisk vold i barndommen, med estimater i spændet 6%-27% (se Tabel 2).

Tabel 2: Oversigt over estimater af omfanget af psykisk vold begået mod børn af forældre i eksisterende litteratur

Studie	Mål	Definition af vold	Stikprøve-størrelse	Målgruppe	Metode	Reference-periode
VIVE/Implement (2025)	27%	Fysisk/psykisk/seksuel vold af et <i>familiemedlem</i>	1.002	Voksne befolkning	Retrospektivt spørgeskema	Hele barndom
Lev Uden Vold (2023)	11%	Gentagne gange blevet latterliggjort, kritiseret udseende, krop, væremåde eller kaldt nedværdigende øgenavne	16.529	Voksne befolkning	Retrospektivt spørgeskema	Hele barndom
SFI (2010)	23%	Ydmygelse, blive fortalt, at barnet er uønsket, ikke elsket eller værdiløs og truet med at blive smidt ud hjemmefra	3.000	25-årige	Interviewunder søgelse	Hele barndom
VIVE (2022)	6%	Psykisk afstraffelse: Blive truet med at blive skadet, blevet nedgjort eller behandlet som om, barnet ikke fandtes	4.804	15-19-årige	Forløbsundersøgelse spørgeskema	Hele barndom
SFI (2016)	8%	Gentagne gange udsat for mindst to af følgende: Blevet kaldt ting, der har gjort barnet ked af det, vist at personen ikke regnede barnet for noget, udelukket barnet med tavshed, trussel om at blive smidt ud hjemmefra, trussel om noget andet voldsomt begået af forældre eller stedforældre	Knap 2.000	8. klasse	Spørgeskema	Seneste år
Børnerådet (2016)	17%	Negative ikke-fysiske reaktioner - ikke talt til barnet i flere dage, at vise barnet at det ikke er noget værd, true med at smide det ud hjemmefra eller at den voksne har truet barnet med noget voldsomt. 8,3% har oplevet det selv, mens 9,7% har kendskab til psykisk vold mod søskende	4.039	7. klasse	Spørgeskema	Seneste år
Børns Vilkår (2022)	23%	Barnet har flere eller mange gange oplevet; Ikke at blive talt til i flere dage, at blive kaldt noget, der gjorde én ked af det	1.156	8. klasse	Spørgeskema	Seneste år
Børns Vilkår (2025)	17%	(fx dum, doven, grim), at blive vist, at man ikke er noget værd at blive truet med at blive smidt ud hjemmefra eller at blive truet med noget andet voldsomt begået af nærmeste omsorgspersoner	1.410			

Vidne til vold i hjemmet | Litteraturen rapporterer her et omfang mellem ca. 4% og 13% (se Tabel 3).

Tabel 3: Oversigt over estimater af omfanget af børn opvokset i hjem med vold mellem forældre i eksisterende litteratur

Studie	Mål	Definition af vold	Stikprøve-størrelse	Målgruppe	Metode	Reference-periode
Børnerådet (2016)	4,2%	Kendskab til, at deres ene forælder eller stedforælder har været udsat for vold, trusler om vold eller ydmygelser af den anden forælder eller partner	4.039	7. klasse	Spørgeskema	
SFI (2016)	4%	Vold mellem forældre defineret som voldsomme handlinger	Knap 2.000	8. klasse	Spørgeskema	Seneste år
Lev Uden Vold (2023)	12,7%	Vidne til fysisk partnervold i familien	16.529	Voksne befolkning	Retrospektivt spørgeskema	Hele barndom

3 Undersøgelsernes metodevalg har stor betydning for estimater af omfanget

Den betydelige variation i estimaterne af omfanget for vold mod børn i Danmark kan primært tilskrives en række metodiske faktorer, der er forskellige i de enkelte undersøgelser. Disse omfatter bl.a. definitioner af vold, de anvendte dataindsamlingsmetoder og den valgte referenceperiode.

Definitioner af vold | Hvordan vold (fysisk, psykisk eller at bevidne i hjemmet) defineres i spørgeskemaerne, varierer betydeligt på tværs af studier. Inklusion eller eksklusion af specifikke handlinger (f.eks. om "at skubbe" medregnes som fysisk vold) eller anvendelsen af forskellige tærskler for hyppighed og alvor (f.eks. krav om gentagne hændelser for psykisk vold) har en direkte indflydelse på det rapporterede omfang af vold. Generelt vil bredere og mere inklusive definitioner af vold resultere i højere estimater. For psykisk vold er der forskel på den strafferetlige og socialfaglige definition (sidstnævnte er bredere). Desuden varierer omfanget afhængig af, om undersøgelsen inkluderer tilfælde, hvor barnet har oplevet vold én eller flere gange, eller tilfælde med mindst to voldsepisoder. Sidstnævnte vil resultere i et mindre omfangsestimat.

Dataindsamlingsmetoder og implikationer | Valget af metode til dataindsamling er en afgørende kilde til variation:

- **Registerdata (administrative data):** Anvendelsen af nationale registre tilbyder data om officielt registrerede tilfælde af vold mod børn eller imellem forældre. Den mest markante begrænsning ved denne datakilde er imidlertid den omfattende *underrapportering* af vold. Registre omfatter udelukkende sager, der har medført kontakt med myndigheder som politi eller sundhedsvæsen, og hvor volden er blevet korrekt identificeret og kodet. Psykisk vold og mindre alvorlige former for fysisk vold er i særlig grad underrepræsenteret i registerdata.
- **Prospektive spørgeskemaundersøgelser (børn/unge):** Disse undersøgelser, hvor børn og unge selv rapporterer om aktuelle eller nylige oplevelser (typisk inden for "det seneste år"), har den styrke, at de kan opfange et bredere spektrum af voldsepisoder, inklusive mindre alvorlige hændelser, og giver indsigt i barnets egen oplevelse. Udfordringerne ved denne metode er dog bl.a. risiko for manglende anonymitet, selektionsproblemer samt børns begrænsede evne til at erkende og beskrive vold, som beskrevet længere oppe.
- **Retrospektive spørgeskemaundersøgelser (voksne):** Denne metode, hvor voksne ser tilbage på deres barndom og rapporterer voldsoplevelser, har den fordel, at den dækker hele

barndomsperioden og kan dermed identificere voldserfaringer, der ikke tidligere er kommet til udtryk. En anden fordel er, at voksne kan besvare undersøgelser uden tilladelse fra forældre, hvilket kan mindske selektionsproblemer, som beskrevet tidligere. Den primære udfordring ved denne metode er *recall bias*, hvor respondentens hukommelse om barndomsoplevelser kan være ufuldstændig, forvrænget eller selektivt påvirket af oplevelserne i barndommen, senere livsbegivenheder og den nuværende psykiske tilstand.

Videnskabelig litteratur understreger, at prospektive og retrospektive mål for omfanget af vold mod børn ofte identificerer forskellige grupper af ofre, og at der er lav overensstemmelse mellem disse forskellige grupper. En meta-analyse fandt f.eks., at en betydelig andel (52%) af individer med prospektivt dokumenteret mishandling ikke rapporterede dette retrospektivt, og omvendt rapporterede mange (56%) mishandling retrospektivt uden prospektive observationer.⁷ Dette indikerer, at de to metoder opfanger forskellige aspekter af voldsoplevelser. En af årsagerne til den lave overensstemmelse mellem de to grupper er bl.a., at mentalt helbred kan påvirke rapporteringer af vold i barndommen. Den enkeltes nuværende emotionelle tilstand kan påvirke erindringen om tidligere hændelser. Specielt kan personer med aktuelle helbredsproblemer, især psykiske lidelser, have en øget tendens til at erindre og rapportere negative barndomsoplevelser (en såkaldt *search for meaning*).⁸ Andre forklaringer på den lave overensstemmelse mellem de to undersøgelsesmetoder kan bl.a. inkludere selektionsproblemer samt begrænset erkendelse af volden, som kan være til stede, når prospektive undersøgelser anvendes, som beskrevet ovenfor.

Referenceperiode | Længden af den tidsperiode, der spørges ind til (f.eks. "inden for det seneste år" eller "hele barndommen"), påvirker det rapporterede omfang af vold. Længere referenceperioder vil typisk resultere i højere omfang af vold over en livstid, da sandsynligheden for at have oplevet en given (eller gentagne) hændelse(r) stiger med længden på tidsrummet. På samme måde vil spørgsmål rettet mod børn/unge generelt resultere i et lavere omfang, da tidsperioden de kan opleve det i er kortere (end for en voksen der svarer set tilbage over hele barn- og ungdommen).

Stor stikprøve og repræsentativitet | En stor og repræsentativ stikprøve reducerer usikkerheden (målefejl) og bias. Som tommelfingerregel vil undersøgelser med mere end 1.000 respondenter have en lav målefejl, hvis undersøgelsen er veldesignet.^{9, 10} Desuden skal undersøgelsen baseres på et repræsentativt udsnit for at mindske selektionsbias. Selektionsbias opstår, når udvalget af deltagere ikke er repræsentativt for alle børn. For eksempel kan en skoleundersøgelse overse de børn, der pjækker, og som måske i højere grad er udsat for vold, hvilket vil medføre en undervurdering af omfanget.

Den bedste viden kommer ofte ved at kombinere forskellige typer data, for eksempel de forskellige typer undersøgelser. Hvis flere studier peger i samme retning, styrker det konklusionen.

⁷ Baldwin JR, Reuben A, Newbury JB, Danese A (2019).

⁸ Susser E, Widom CS (2012).

⁹ Greenbook (2023).

¹⁰ For at opnå en lav målefejl på +/- 3% på et 95%-signifikansniveau vil et survey af en population på >100.000 indebære en stikprøve på godt 1.100 personer. Lidt mindre stikprøve vil øge målefejlen. (Israel, Glenn D. (1992)).

4 Litteratur

Anklagemyndigheden (tilgået juni 2025): *Udsat for psykisk vold?* [Link til publikation](#)

Baldwin JR, Reuben A, Newbury JB, Danese A (2019). *Agreement Between Prospective and Retrospective Measures of Childhood Maltreatment: A Systematic Review and Meta-analysis*. [Link til publikation](#)

Børnerådet (2016): *Fysisk og Psykisk vold er stadig en del af mange børns hverdag*. [Link til publikation](#)

Børns Vilkår (2022): *Vold mod børn i Danmark*. [Link til publikation](#)

Børn Vilkår (2025): *Vold mod børn i Danmark 2025*. [Link til publikation](#)

Greenbook (2023): *Is a Sample Size of N=1000 Sufficient for Accurate Survey Results?* [Link til publikation](#)

Israel, Glenn D. (1992): *Determining Sample Size*. [Link til publikation](#)

Lev Uden Vold (2023): *Vold i barndommen – Voksne danskernes erfaringer med vold i barndomshjemmet*. [Link til publikation](#)

SDU (2024): *Sundhedsprofil for børn og unge ind- og udskolingsundersøgt i skoleåret 2022/23. Samarbejdet Databasen Børns Sundhed og Statens Institut for Folkesundhed*. [Link til publikation](#)

SFI – Det nationale forskningscenter for velfærd (2010): *Børnemishandling i hjemmet*. [Link til publikation](#)

SFI – Det nationale forskningscenter for velfærd (2011): *Vold mod børn og unge*. [Link til publikation](#)

SFI – Det nationale forskningscenter for velfærd (2016): *Vold og seksuelle overgreb mod børn og unge i Danmark 2016*. [Link til publikation](#)

Social- og Boligministeriet for arbejdsgruppen om vold mod børn (2025): *Anbefalinger til forebyggelse, opsporing og behandling af vold mod børn og unge - arbejdsgruppen om vold mod børns endelige afrapportering*. [Link til publikation](#)

Susser E, Widom CS (2012). *Still searching for lost truths about the bitter sorrows of childhood*. [Link til publikation](#)

VIVE – det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd (2022): *Børn og Unge i Danmark – Velfærd og Trivsel 2022*. [Link til publikation](#)

VIVE – det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd (2024): *Børn og unges erfaringer med at fortælle om vold og seksuelle overgreb – En kvalitativ undersøgelse*. [Link til publikation](#)

VIVE – det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd/Implement (2025): *Danskernes viden om vold*. [Link til publikation](#)